

УДК: 616.24-02.54/.57:576/852.211.001.5.

МПК – 7 А 61 К 38/00; 39/00; 39/04; 39/39; 39/395; А 61 Р 31/06; С 12 N 1/02; 1/15; 1/19 – 1/21; 15/00; 15/09; 15/74; 5/10; С 12 Q 1/02; 1/04; 1/20; 1/68; 1/527; С 12 Р 21/02; 21/08; С 12 R 1/32; С 07 К 14/35; 16/12; 19/00; С 07 Н 21/04; 33/53; 21/00; G 01 N 29/02, 33/49; 33/395

N держреєстрації 0107U0011214

Інв. №

Академія медичних наук України
Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського (НІФП)
03680, м. Київ, вул. М. Амосова, 10; тел. (044) 275 54 88; факс (044) 275 21 18
E-mail: secretar@ifp.kiev.ua

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор Державної установи “Національний інститут фтизіатрії і пульмонології імені Ф. Г. Яновського АМН України” академік АМН України, д-р. мед. наук, професор

Ю. І. Фещенко

2009.12.08

З В І Т

ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ

РОЗРОБИТИ ОПТИМАЛЬНУ СХЕМУ І НОВИЙ СПОСІБ ВИЯВЛЕННЯ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЇ МІКРООРГАНІЗМІВ РОДУ МУСОВАСТЕРІУМ НА ОСНОВІ СУЧАСНИХ ФЕНО- ТА ГЕНОТИПІЧНИХ МЕТОДІВ

А.07.08

(заключний)

Заст. директора з науково-методичної і науково-організаційної роботи,
д-р мед. наук, професор

2009.12.03

В. М. Мельник

Керівник НДР
зав. лабораторією мікробіології,
д-р мед. наук

2009.12.03

О. А. Журило

2009

Рукопис закінчено 30 листопада 2009 р.

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: 150 с., 2 рис., 42 табл., 64 джерела.

Об'єкт дослідження – штами МБТ від хворих на вперше діагностований туберкульоз легень.

Мета роботи – розробити оптимальну схему виявлення та ідентифікації мікроорганізмів роду *Mycobacterium* з використанням світлової, люмінесцентної мікроскопії, бактеріологічного методу з біохімічними експрес-тестами та молекулярно-біологічною технологією прямої ДНК-гібридизації, з'ясувати етіологічну роль атипичних мікобактерій в захворюванні на туберкульоз та розповсюдження їх в Україні.

Методи дослідження – бактеріологічні, епідеміологічні, статистичні.

В результаті проведених досліджень встановлено, що рівень загальної резистентності в закладах пенітенціарної системи України є досить високим за рахунок циркуляції мультирезистентних варіантів МБТ, питома вага яких складає більше третини штамів МБТ, що виділяються від ув'язнених хворих на ВДТЛ. Рівень загальної резистентності в стаціонарі НІФП є досить великим за рахунок циркуляції мультирезистентних штамів МБТ, питома вага яких серед хворих на ВДТЛ складала в 2009 р. – 22,2 %.

Відпрацьовані тести диференціальної діагностики з метою зручності їх виконання у рутинній діагностиці туберкульозу. Запропонована модифікована схема-ключ щодо біохімічної ідентифікації мікобактерій. Рекомендовано метод прямої ДНК-гібридизації, перевагою якого є те, що він стандартизований, легкий в постановці, не потребує тривалого часу. Розроблено спосіб виділення МБТ із організму олігобацільярних хворих, який дозволив підвищити точність виділення МБТ з патологічного матеріалу на 9,1 %.

Показано, що рівень виділення нетуберкульозних мікобактерій складає 2,8 %. В структурі штамів більшість мали МАС – 41,7 %, *M. xenopi* – 33,3 %, *M. kansasii* – 25,0 %. Монорезистентні штами НТМБ, склали більшість – 62,5 %, їх рівень виділення в 3 рази перевищував показник розповсюдження мультирезистентних штамів НТМБ.

Ступінь впровадження – опубліковано 23 наукових роботи, підготовлено 5 проектів наказів МОЗ України, 3 методичні рекомендації, 3 інформаційних листа, 0 заявок на винахід, отримано 1 патент на винахід, зроблено 46 доповідей, проведено 9 курсів інформації і стажування.

Галузь використання – фізизіатрія.

M.TUBERCULOSIS, ПЕРВИННА МЕДИКАМЕНТОЗНА СТИЙКІСТЬ.

Умови одержання звіту: за угодою 03680, м. Київ, вул. М. Амосова, 10, ДУ "НІФП".